

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Gjæring Afklaring

Citation: Knudsen, Jakob: "Gjæring Afklaring", i Knudsen, Jakob: *Gjæring Afklaring*, udg. af Poul Zerlang , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 432. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj01val-shoot-idm140346602661984/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Gjæring Afklaring

- 40 *Vi har ... Kjerlighed*: af Grundtvigs digt *Anden April*, 1846. – *Der gyrzed ... Øresund*: af digtet *Nortegiest*, trykt foran i Grundtvigs *Nordens historiske Minder*. Tale ved Nordisk Højtid, Kbhvn. 1847. – *Nortegiest*: nordisk sagnfigur, omtalt i den islandske *Nornagests Pátr*. Hos Grundtvig identisk med den nordiske helteånd. – *Bispstolen*: Asta Reedtz, f. korntese Krag-Juel-Vind-Frijs G.m. Grundtvig i 1858. – *Støre Tuborg*: i dag ligger her *Støre Tuborg-hjemmet*, Strandvejen 123.
- 42 *en lille Pige*: Grundtvigs datter Elisabeth Grundtvig, 1860-1939.
- 43 *nylærende Masse*: trængselen skyldes mennesker, der vil ind at påhøre Georg Brandes' forelæsninger over emigrantlitteraturen, senere i bd. af *Hovedstrømninger i det 19de Aarhundredes Literatur*. Man bemærker, at Karl oplever dette i oktober, medens forelæsningerne begynder 3. november 1871. – *Det er ... Avekætte alle sammen*: i l. bd. af *Hovedstrømninger* findes kun denne passage om Darwin: »De, mine Tilhørere, vil vide, at Videnskaben har givet Revolutionsmændene Ret og Schelling Uret, og at Vi, som leve i Charles Darwins Tidsalder, ikke mere antage Muligheden af en paradisk Tilstand og et Fald. Darwins Lære vil slaa den orthodoxe Dogmatik til Jorden, ganske som Kopernikus berøvede det orthodoxe Himmerig sit physiske Sted, og saaledes vil engang Darwins Lære berøve det orthodoxe Paradis sit.» Ikke et ord om »Avekætte».
- 44 *Og saa kom ...*: jf. note s. 43. – *Wænerovogn*: den fineste slags kalechevogn.
- 45 *Hårkom*: midlestok for en gårds værdi.
- 46 *Hvad Solkin er ...*: af *Livs-Oplysning*, første gang trykt separat: Ved Indvielsen af Skolen i Sjolte, i Snesere Sogn ved Præsto. 25de Juli, 1856. – *Som Uter blomste og Kommet gær ...*: af samme digt.
- 47 *Willemoes paa Provstenen*: blokskibet »Provstenen» kommanderedes af kapræn Lassen, mens Willemoes kommanderede det Getterske flydebatteri. – *Slaget paa Kongedybet*: slaget på Reden (jf. n. t. s. 39).
- 48 *Lykkens lumske Spil*: af Ingemanns *Dagen gaar med raske Fjed, Søv Aften-sange*, 1838. Den danske Salmebog nr. 718.
- 49 *Hølet*: dybt sted i vandløb.
- 56 *Helligtrekongers Aftens Dag*: 6. januar.
- 57 *Asa-Tyr*: den nordiske krigsgud. – *Ferrisløben*: kæmpestor ulv, søn af Løke og jættekvinden Angerbode.
- 58 *Gjallarbroen*: bro, der fører fra Midgaard til Hel. Hermod red ad den, da han opsøgte Hel for at udvirke Balders tilbagekomst til livet.
- 61 *Prunes Melancolie*: François Hubert Prune, belgisk violinvirtuos, 1816-1849. Han komponerede *La Melancolie*, et populært sangstykke, der bla. indgår i A. Boumonvilles ballet *Napoli*. – *den evangeliske ... For Johannes 8,3-11*
- 62 *Vølvens Spaadom*: digt i den ældre Edda. Her oversat af H.G. Møller, 1870. – *de danske Højskoler efter 1864*: efter 1864 oprettedes en lang række højskoler, alle i 1867-21.
- 63 *Ingemanns Landsbybørnene*: *Landsbybørnene*: *Nytids-Roman i 4 Dele* af B.S. Ingemann, 1852.